Soran ja kalliokiven otto

Määritelmä: Soran ja kalliokiviaineksen ottomäärä (m^3) maa-aineslain mukaisilta ottamisalueilta

Tietolähde: Suomen ympäristökeskus

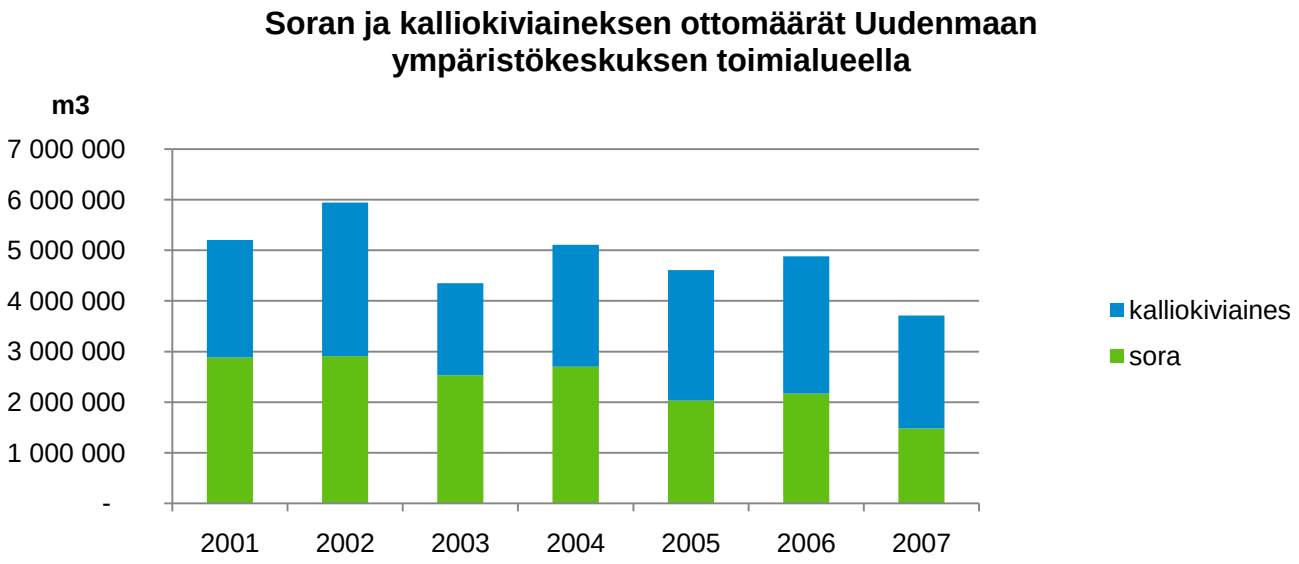

Uudenmaan ympäristökeskuksen tulkinta:
Maa-aineslain mukaisilta alueilta otettu ainesmäärä vastaa vain noin 60-70 % alueella käytetystä kiviainesten kokonaismäärästä. Alueella käytetään lisäksi huomattavia määriä kalliorakentamisesta ja rakennuspohjien louhinnasta saatavaa kalliokiviainesta (arvio 15-20 % kokonaisainesmäärästä), jota ei tilastoida, sekä toimialueen ulkopuolelta, lähinnä Kanta-Hämeen maakunnan eteläosista tuotavaa hiekkaa ja soraa (noin 10 % kokonaismäärästä). Maa-aineslain mukaisilta ottamisalueilta otettavan soran määrä on laskussa, mikä johtuu siitä, että toimialueella sijaitsevilla maa-aineslain mukaisilla ottamisalueilla sora on loppumassa ja sitä tuodaan kasvavassa määrin toimialueen ulkopuolelta. Kalliokiviaineksen ottomäärä on ehkä lievässä nousussa, tämä johtunee siitä, että soran sijasta on rakentamisessa siirrytty käyttämään kalliokiviainesta. Tosin eräistä suurista rakennushankkeista ilmeisesti aiheutuvat vaihtelut kalliokiviainesten ottomäärissä vuosina 2002-2004 vaikeuttavat arviointia.

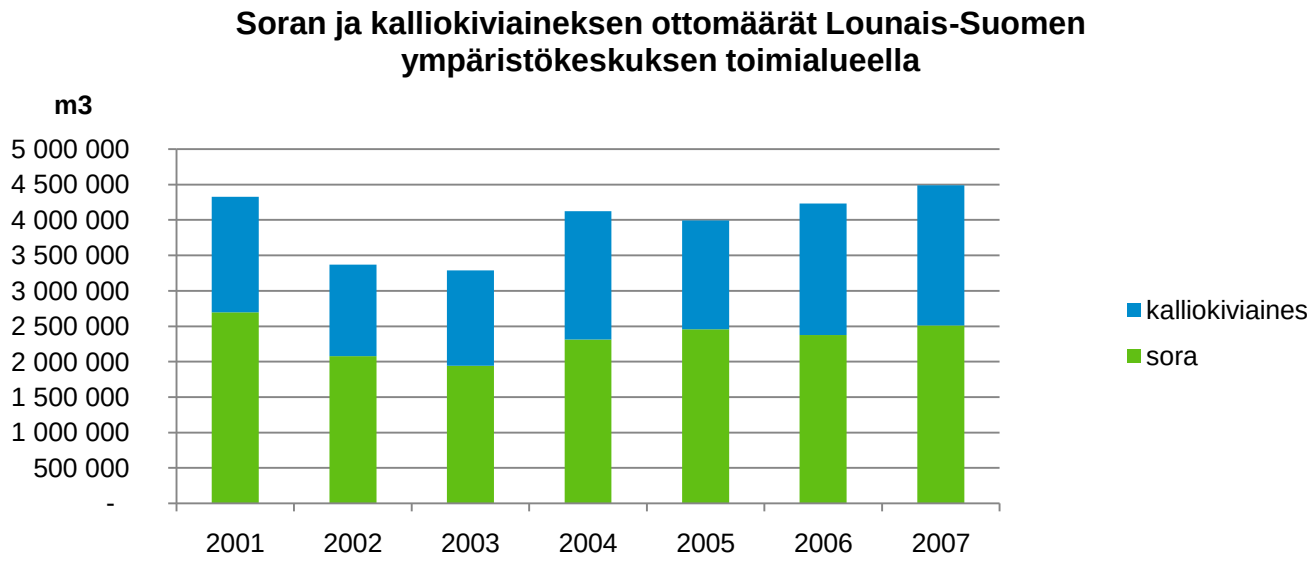

Lounais-Suomen ympäristökeskuksen tulkinta:
Soran ottomäärän kasvun pääasiallisena syynä on lisääntyvä kysyntä Uudellamaalla. Pelkästään Hausjärveltä ja Lopelta viedään kiviaineksia Uudellemaalle noin 720 000 m³ vuonna 2004 ja kysynnän on jatkossa arvioitu olevan ainakin noin 750 000 m³ vuodessa. Kysyntä kohdistuu pääasiassa Uudenmaan kasvukeskuksia lähimpänä oleviin Hausjärven ja Lopen kuntiin. Päijät-Hämeestä aineksen kuljetus maakunnan ulkopuolelle on vähäisempää. Kalliokiviaineksen ja luonnonkiviainesta korvaavien materiaalien käyttö on pysynyt vähäisenä, koska alueella on riittävästi harjuainesta saatavana.

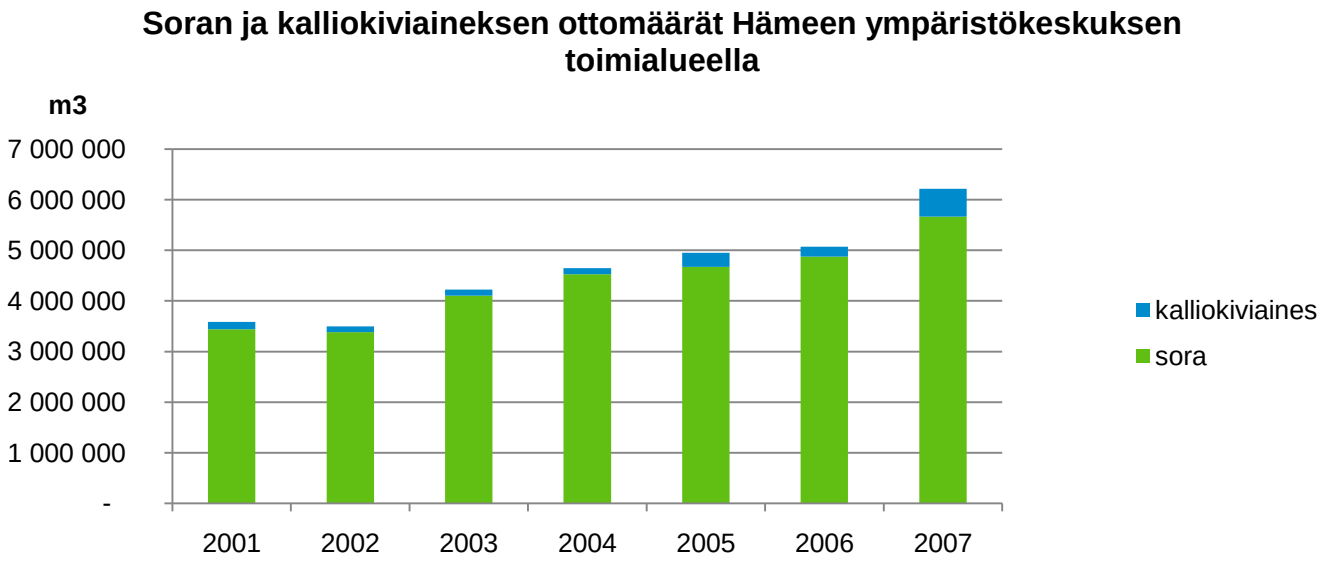

Hämeen ympäristökeskuksen tulkinta:
Soran ottomäärän kasvun pääasiallisena syynä on lisääntyvä kysyntä Uudellamaalla. Pelkästään Hausjärveltä ja Lopelta viedään kiviaineksia Uudellemaalle noin 720 000 m³ vuonna 2004 ja kysynnän on jatkossa arvioitu olevan ainakin noin 750 000 m³ vuodessa. Kysyntä kohdistuu pääasiassa Uudenmaan kasvukeskuksia lähimpänä oleviin Hausjärven ja Lopen kuntiin. Päijät-Hämeestä aineksen kuljetus maakunnan ulkopuolelle on vähäisempää. Kalliokiviaineksen ja luonnonkiviainesta korvaavien materiaalien käyttö on pysynyt vähäisenä, koska alueella on riittävästi harjuainesta saatavana.

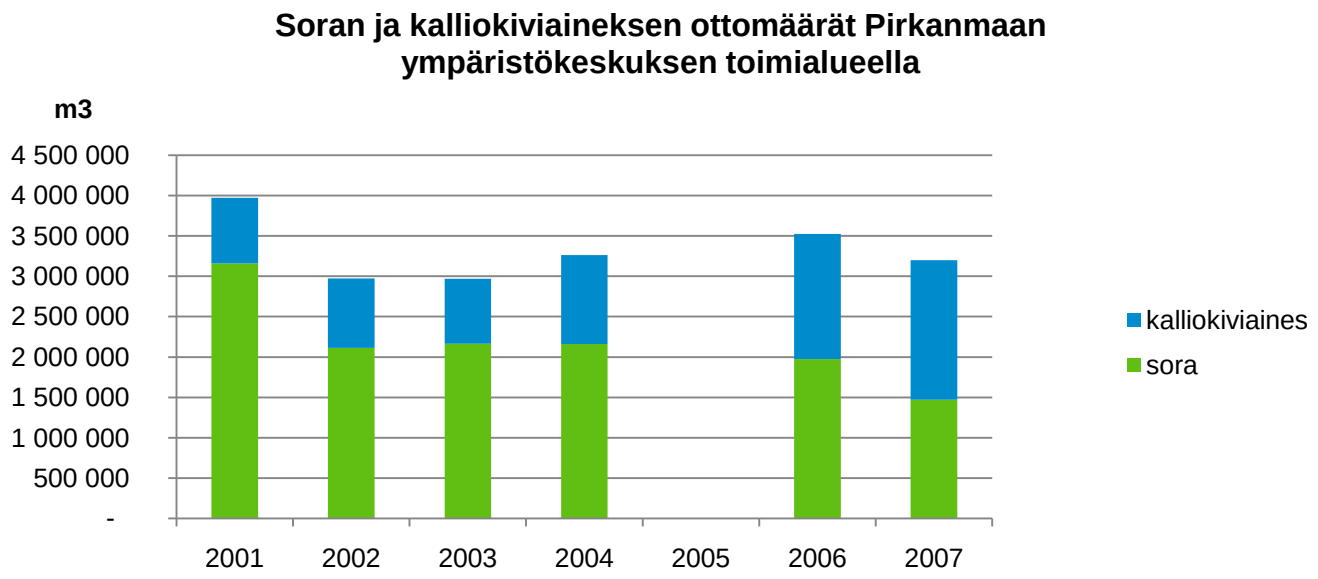

Pirkanmaan ympäristökeskuksen tulkinta:
Hyödynnettävissä olevien luonnonsoravarojen ehtyessä kiviaineshuolto on siirtynyt Pirkanmaallakin yhä enemmän kallioainesten hyödyntämiseen. Mm. kuljetuskustannusten kohotessa kiviaines pyritään saamaan entistä lähempää käyttökohdetta, mikä on lisännyt ottamistoiminnan intressiristiriitoja suhteessa asutukseen, virkistyskäyttöön ja myös luonnon- ja maisemansuojeluun. Lisäksi kalliokiviaineksen kohdallakin rajoittavana tekijänä on korkealaatuisen kalliokiviaineksen vähäisyys.

Sekä luonnonsoran että kalliokiven käyttö on uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä, ja tulevaisuudessa tulisikin selvittää enemmän korvaavien materiaalien (mm. jätekivet, tuhkat, kuonat) käyttömahdollisuuksia sekä saatavuutta, ja korkealaatuinen kiviaines tulisi käyttää korkeat laatukriteerit edellyttävissä kohteissa.

Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen tulkinta:
Vuosittaisissa soranottomäärissä on lievää vaihtelua, mutta keskimäärin kehityssuunta on melko neutraali, eli kulutus pysyy keskimäärin nykyisen kaltaisella tasolla, mikäli taloudessa, yhdyskuntarakenteessa ja energiapolitiikassa ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Yksittäiset suuret rakennushankkeet (tiehankkeet, satamien laajennukset) lisäävät ottomääriä tulevaisuudessa. Kalliokiviaineksen ottomäärät ovat kasvussa. Laadukkaiden soravarojen ehtyessä, varsinkin rannikkoseudun harjualueilta, yhä suurempi määrä kiviaineksista tuotetaan jatkossa kalliomuodostumista.

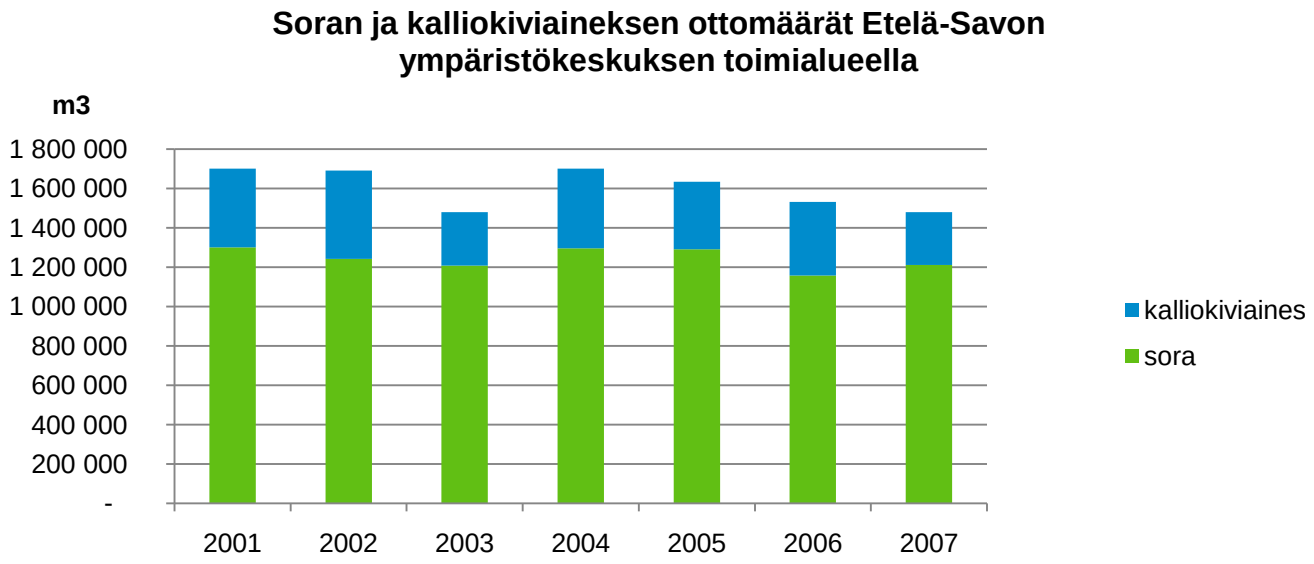

Etelä-Savon ympäristökeskuksen tulkinta:
Maa-ainesten käyttö on pysynyt viime vuosina melko tasaisena. Vuosittainen vaihtelu on etenkin kalliokiviaineksen käytössä suurta. Käyttökelpoisia soravaroja riittää vielä maakunnassa, vaikkakin kuntakohtaiset erot ovat suuria. Paikoitellen kiviaineshuollon ja pohjavedensuojelun yhteensovittaminen on hankalaa.

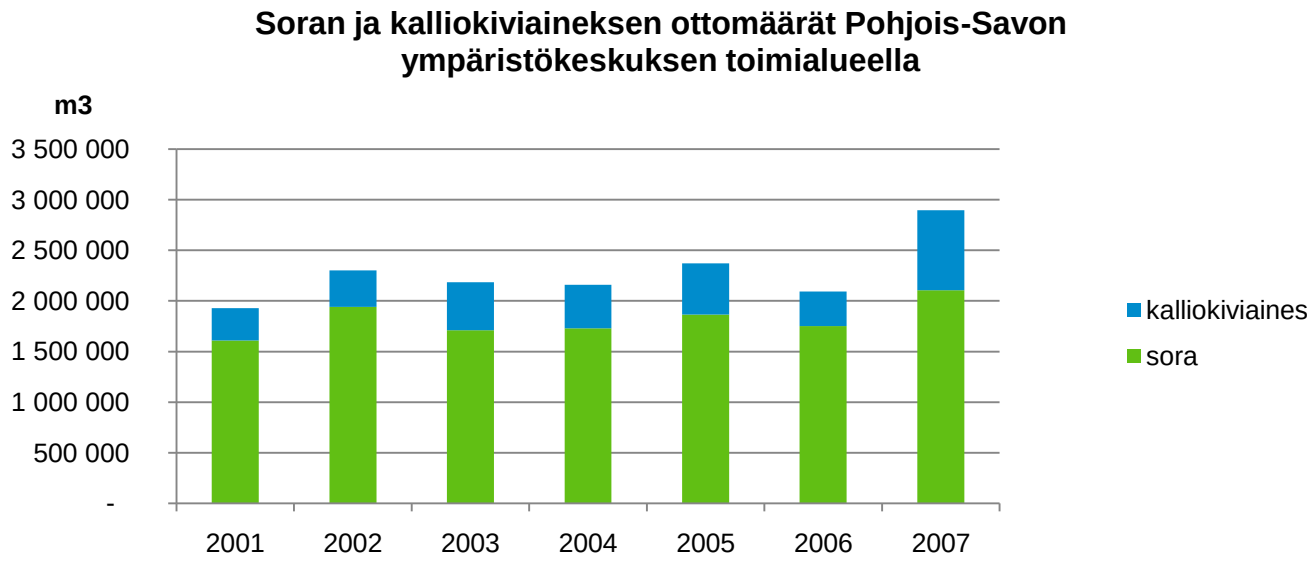

Pohjois-Savon ympäristökeskuksen tulkinta:
Soran ja kalliokiviaineksen vuosittaisissa ottomäärissä ei ole viime vuosina tapahtunut merkittävää muutosta. Pohjois-Savossa on vielä sora- ja hiekkavaroja saatavissa käyttöön, joten kalliokiviaineksen ottomäärät eivät ole merkittävästi kasvaneet. Nykyinen Maa-aineslaki astui voimaan vuonna 1982.

Pohjois-Karjalan ympäristökeskuksen tulkinta:
Maa-ainesten ottomäärien nousu johtuu yksittäisistä paljon maa-aineksia tarvitsevista rakennushankkeista. Lajittuneista maa-aineksista ei toistaiseksi ole ollut pulaa, joten kalliokiviaineksen louhinta on vähäistä.

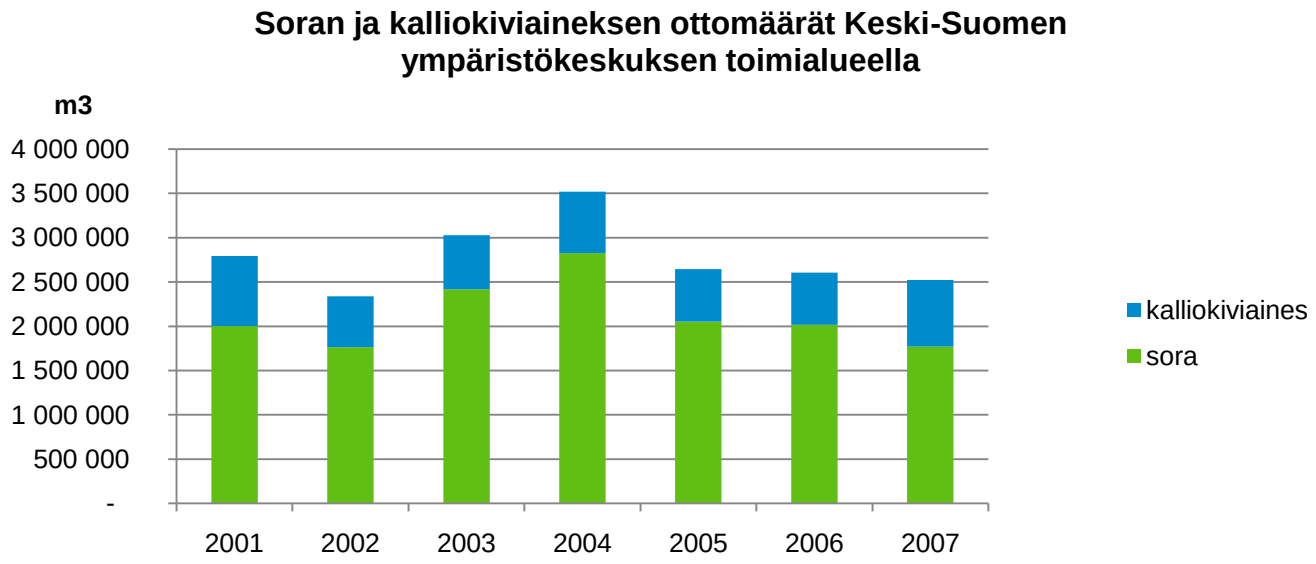

Keski-Suomen ympäristökeskuksen tulkinta:
Soranotto on 2000 luvulla selvästi kasvanut kiviaineksen oton pysyessä jotakuinkin ennallaan. Soranoton kasvu kuvastaa rakennustoiminnan vilkkautta ja myös sitä, että maakunnassa on soravaroja vielä jäljellä. Toisaalta soranoton kasvu ja kalliokiviaineksen oton vähäisyys on ympäristönsuojelun kannalta epätoivottavaa kehitystä.

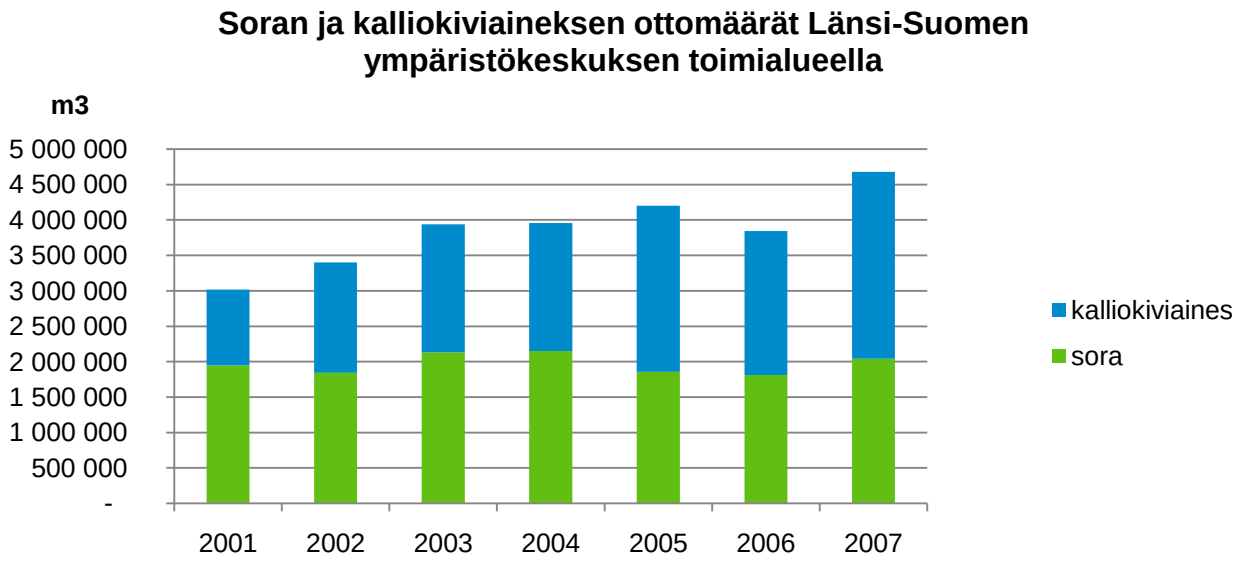

Länsi-Suomen ympäristökeskuksen tulkinta:
Kuva esittää koko Länsi-Suomen ympäristökeskuksen toimialueen maa-ainesten ottomäärien kehitystä. Maa-ainesvarat alueella ovat jakautuneet epätasaisesti. Soranottomäärät ovat pysyneet melko tasaisena, mutta kalliokiviaineksen ottomäärät ovat lisääntyneet merkittävästi tarkasteluajankohtana. Kalliokiviaineksen ottamisella korvataan väheneviä ja yhä kauempana sijaitsevia soravaroja.

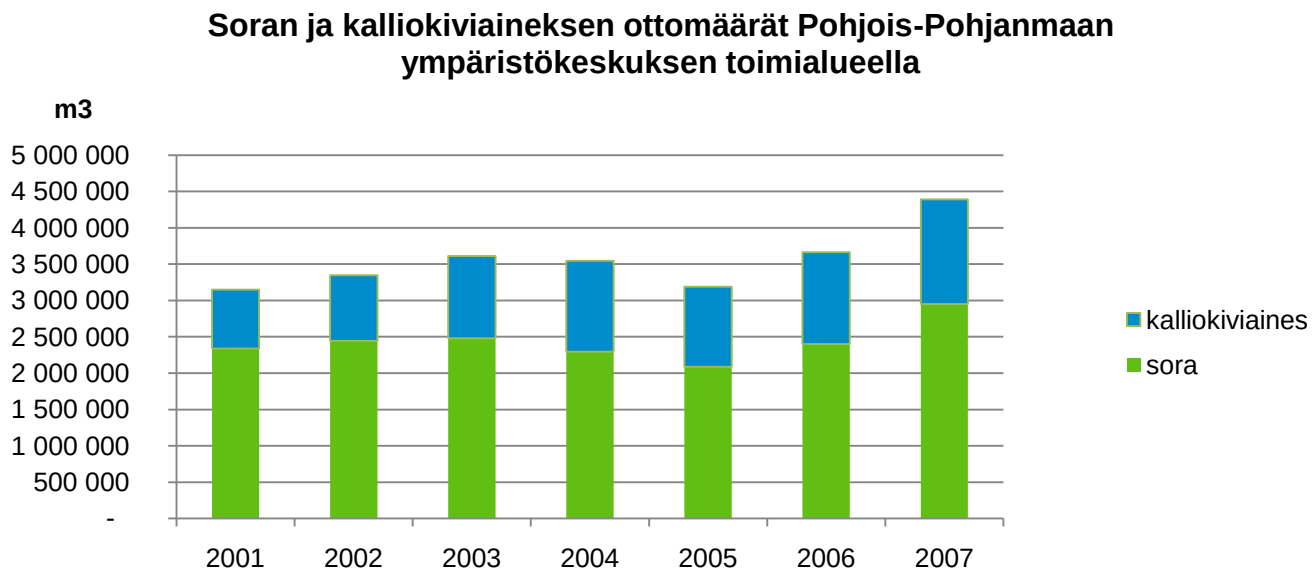

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen tulkinta:
Maa- ja kallioaineksia käytetään pääasiassa rakennusten ja liikenneväylien rakentamisessa. Indikaattori kuvastaa hyvin rakentamisen volyymia Pohjois-Pohjanmaalla. Kalliokiviainesten ottomäärät ovat nousussa, mikä osaltaan johtuu soran ja hiekan saannin vaikeutumisesta.

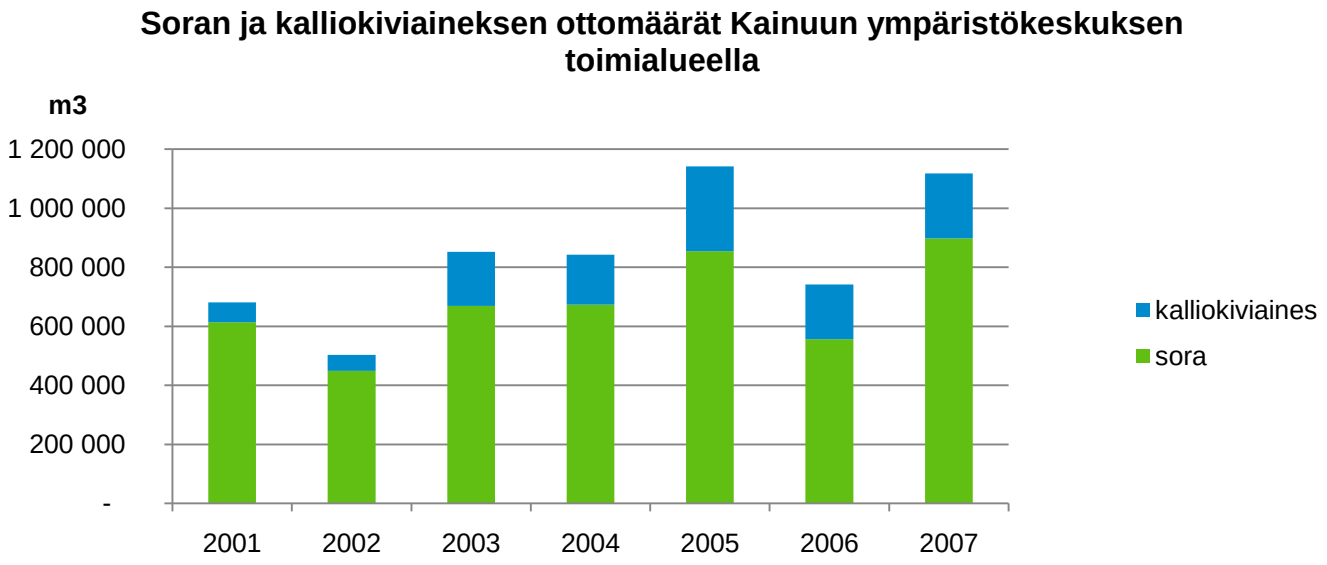

Kainuun ympäristökeskuksen tulkinta:
Soravarojen käyttö on hieman lisääntynyt vuodesta 2001 osoittaen rakentamistoiminnan lievää vilkastumista. Sama koskee kalliokiviaineksen käyttöä, joka on viime vuosien aikana lisääntynyt merkittävästi. Lisääntyneeseen käyttöön ovat vaikuttaneet soravarojen paikallinen väheneminen ja tehostuneet kallioaineksen louhinta- ja murskaustekniikat.

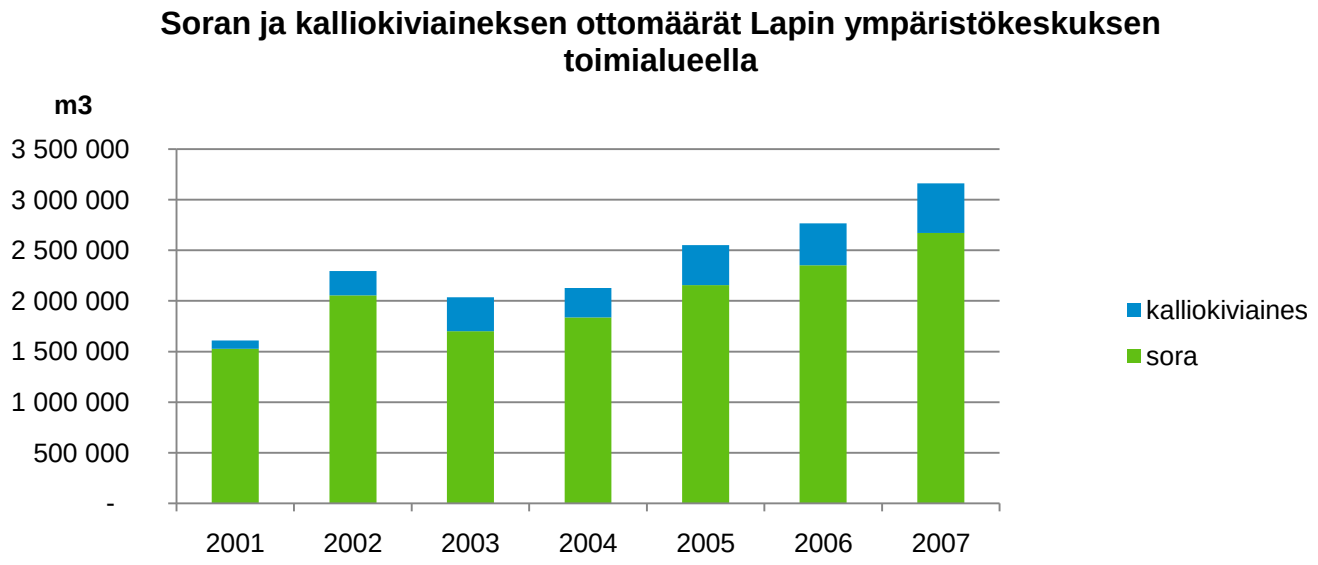
Soran ja kalliokiviaineksen ottomäärät Lapin ympäristökeskuksen toimialueella
m3
3 500 000
3 000 000
2 500 000
2 000 000
1 500 000
1 000 000
500 000
-
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
kalliokiviaines
sora